

**Професійний стандарт
„Оператор поста керування
(сталеплавильне та прокатне виробництво)”**

1. Загальні відомості професійного стандарту

1.1. Основна мета професійної діяльності

Забезпечення безперебійної роботи технологічного потоку. Обслуговування пультів управління, якісне і своєчасне приймання, транспортування і подання металопрокату на обробні лінії для правки, різання і відвантаження готової продукції.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 „Класифікація видів економічної діяльності”)

Секція С	Переробна промисловість	Розділ 24	Металургійне виробництво	Група 24.1	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів
				Клас 24.10	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Розділ	Клас	Підклас
8	812	8122
Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин	Робітники, що обслуговують рудо- та металопереробне устаткування	Металоплавильники (вторинна переплавка), ливарники та прокатники

1.4. Назва професії (професійної назви роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Оператор поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво) 8122

1.5. Професійна кваліфікація

Оператор поста керування

1.6. Місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації):

Працює під керівництвом майстра або старшого майстра, диспетчера; начальника дільниці.

Може ставити завдання учню оператора поста керування.

1.7. Умови праці

Тривалість робочого часу та відпочинку – згідно з чинним законодавством, графіками роботи та відпочинку, правилами внутрішнього трудового розпорядку, колективним договором.

Відпустки надаються згідно з чинним законодавством, колективним договором, графіками надання відпусток за результатами атестації робочого місця за умовами праці.

Робота пов'язана зі шкідливими та важкими умовами праці. Пільги та компенсації встановлюються відповідно до чинного законодавства.

1.8. Засоби індивідуального захисту

Костюм для захисту від загальних виробничих забруднень і механічних впливів зі змішаних тканин.

Халат для захисту від загальних виробничих забруднень зі змішаних тканин.

Черевики шкіряні.

Каска захисна універсальна з підшоломником утепленим.

Рукавиці комбіновані.

Рукавиці гумові.

Рукавиці господарські.

Футболка.

Сорочка з змішаних тканин для захисту від загальних виробничих забруднень і механічних впливів.

Захисні окуляри відкриті.

Захисні окуляри закриті.

Вкладиші протишумові.

Костюм для захисту від знижених температур, загальних виробничих забруднень і механічних впливів з мішаних і вогнестійких тканин.

Черевики шкіряні з високими берцями для захисту від знижених температур.

Підшоломник зимовий.

Рукавички з полімерним покриттям, морозостійкі.

Куртка утеплена.

Засоби колективного захисту

Розмітка території на лінії безпечного руху по території ділянки за встановленими маршрутами.

Захисні кожухи, огороження.

Засоби пожежогасіння.

Засоби сигналізації.

Поручні, перила.

Захисні заземлення електроустановок та обладнання.

Блокувальні захисні пристрої.

Бірочна система.

Плакати і знаки безпеки.

1.9. Умови допуску до роботи за професією

Стать: жіноча та чоловіча.

Вік: 18 років і старше.

Повна загальна середня освіта та одержання професії безпосередньо на виробництві або професійна (професійно-технічна) освіта.

Наявність медичної довідки про проходження попереднього (періодичного) медичного огляду з висновком медичної комісії про придатність до роботи за професією „Оператор поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво)”.

Проходження навчання та спеціального навчання з питань охорони праці.

Проходження вступного та первинного інструктажу з охорони праці. Після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи повинні під керівництвом кваліфікованих працівників пройти стажування протягом не менше 2-15 змін або дублювання протягом не менше шести змін.

Наявність посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці.

Кваліфікаційний іспит або тестування

Психофізіологічні особливості:

уважність;

пам'ять зорова та слухова;

емоційна стійкість;

стійкість до впливу стресів;

відповідальність;

орієнтація у просторі;

здатність до адаптації.

1.10. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня НРК

Свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією „Оператор поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво)” з додатками до свідоцтва про присвоєння кваліфікації „Оператор поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво)”:

2-4 кваліфікаційні розряди за професією «Оператор поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво)» – 2 рівень НРК;

5 кваліфікаційний розряд за професією «Оператор поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво)» – 3 рівень НРК.

2. Навчання та професійний розвиток

Професійне навчання працівників здійснюється у закладах освіти, начальних центрах або в структурних підрозділах підприємства за різними формами навчання за такими видами: підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації, професійно-технічне навчання, спеціальне навчання.

2.1. Первинна професійна підготовка (назва кваліфікація)

Первина професійна підготовка, професійно-технічне навчання за професією „Оператор поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво)” 2 розряду – наявність повної або базової загально-середньої освіти. Без вимог до стажу роботи.

Первина професійна підготовка, професійно-технічне навчання за професією „Оператор поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво)” 3 розряду – наявність повної або базової загально-середньої освіти. Без вимог до стажу роботи.

2.2. Перепідготовка (назва кваліфікація)

Перепідготовка за професією „Оператор поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво)” 2 розряду (нескладний пост керування) проводиться за наявності професійної (професійно-технічної) освіти або професійно-технічного навчання на виробництві або передвищої освіти або вищої освіти. Без вимог до стажу роботи. Розряд присвоюється згідно із складністю поста керування.

Перепідготовка за професією „Оператор поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво)” 3 розряду (пост керування середньої складності) проводиться за наявності професійної (професійно-технічної) освіти або професійно-технічного навчання на виробництві або передвищої освіти або вищої освіти. Без вимог до стажу роботи. Розряд присвоюється згідно із складністю поста керування.

Перепідготовка за професією „Оператор поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво)” 4 розряду (складний пост керування) проводиться за наявності професійної (професійно-технічної) освіти або професійно-технічного навчання на виробництві або передвищої освіти або вищої освіти. Без вимог до стажу роботи. Розряд присвоюється згідно із складністю поста керування.

Перепідготовка за професією „Оператор поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво)” 5 розряду (особливо складний пост керування) проводиться за наявності професійної (професійно-технічної) освіти або професійно-технічного навчання на виробництві або передвищої освіти або вищої освіти. Без вимог до стажу роботи. Розряд присвоюється згідно із складністю поста керування.

2.3. Підвищення кваліфікації без присвоєнням нового рівня освіти (назва кваліфікація)

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Оператор поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво)” 3 розряду. Без

вимог до стажу роботи за попередніх розрядах. Розряд присвоюється згідно із складністю поста керування.

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Оператор поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво)” 4 розряду. Без вимог до стажу роботи за попередніх розрядах. Розряд присвоюється згідно із складністю поста керування.

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Оператор поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво)” 5 розряду. Без вимог до стажу роботи за попередніх розрядах. Розряд присвоюється згідно із складністю поста керування.

2.4. Спеціальне, спеціалізоване навчання оператора поста керування (сталеплавильне та прокатне виробництво)

Періодичне підвищення кваліфікації згідно потреб та відповідно до змін у законодавстві.

Періодичне навчання і перевірка знань з:

охорони праці, пожежної безпеки;

технічної експлуатації, правил будови і безпечної експлуатації електроустановок споживачів;

з правил електробезпеки за типом механізмів, які обслуговуються.

3. Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність

Кодекс законів про працю України.

Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників.

Правила, що регулюють відповідну професійну діяльність затверджені в установленому порядку:

Правила внутрішнього трудового розпорядку.

Коллективний договір.

Інструкції по охороні праці і пожежної безпеки.

Робоча інструкція оператора поста керування.

Стандарти, стандартні положення і інші нормативні матеріали, що забезпечують діяльність відповідного виду трудової діяльності.

Стандарт підприємства система «Бирки. Порядок застосування».

4. Загальні компетентності

1. Знання професійної лексики.
2. Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.
3. Здатність працювати в команді.
4. Дотримання професійної етики.
5. Запобігання конфліктних ситуацій.
6. Вміти користуватися контрольно-вимірювальними приладами, системами сигналізації і блокування.
7. Знати методи безпечного виконання робіт з обладнанням, механізмами та інструментом, тощо.

8. Знати основи ощадливого виробництва.
9. Знати правила охорони праці та промислової безпеки.
10. Знати план локалізації та ліквідації аварійних ситуацій та аварій.

5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення

Умовне позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовне позначення
А	Обслуговування устаткування постів керування	Здатність провести візуальні огляди і механічні дії (рух), всіх основних і допоміжних елементів до початку їх використання при виконанні робіт.	А1
		Здатність дотримуватися посадових обов'язків і нормативних вимог охорони праці та промислової безпеки.	А2
Б	Керувати з пульта роботою технологічного устаткування	Здатність регулярно перевіряти справність механізмів, що обслуговуються, проводити чистку, змащувати устаткування.	Б1
		Здатність брати участь в ремонті устаткування.	Б2
		Здатність здійснювати контроль за заміною несправного інструменту і засобів вимірювань, цілісність запобіжних пристроїв і захисних пристосувань.	Б3
		Здатність керувати механізмами поста управління в повній відповідності з правилами технічної експлуатації обладнання.	Б4
		Здатність вести технологічний процес прийому і укладання металу в прийомні кишені (стелажі).	Б5
		Здатність вести технологічний процес транспортування прокату на лінії, стелажі для виконання правки, зачистки, прийому металу з ділянки ліній різання.	Б6

		Здатність протягом процесу роботи проводити фіксацію виробництва про виданий металі на лінії, зауважень до виробництва і технічні неполадки.	Б7
		Здатність погоджувати свої дії з операторами суміжних постів управління і машиністом крана металургійного виробництва	Б8
В	Брати участь у прийманні та здаванні зміни	Здатність брати участь в прийомі і здаванні зміни, відповідно до встановленої процедури з метою своєчасного отримання завдання на майбутній робочий день і звіту про виконану роботу із занесенням в агрегатний журнал результатів перевірки механізмів	В1
Г	Дотримання норм та правил охорони праці та промислової безпеки	Здатність забезпечувати особисту безпеку та здоров'я, безпеку та здоров'я оточуючих людей в процесі виконання робіт та під час знаходження на території підприємства	Г1
		Здатність дотримуватись заходів пожежної безпеки і правил поведінки у разі аварії	Г2
		Здатність дотримуватись законодавчих та внутрішніх корпоративних стандартів та положень щодо охорони праці та промислової безпеки	Г3
		Здатність дотримуватись вимог нарядної системи та правил внутрішнього трудового розпорядку	Г4
		Здатність дотримуватись вимог експлуатації небезпечних виробничих об'єктів	Г5

		Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових актів з охорони праці, правил поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, використання засобів колективного та індивідуального захисту	Г6
Д	Надання першої домедичної допомоги потерпілим при нещасних випадках	Здатність визначати характер ушкодження та ступінь загрози життю та здоров'ю постраждалих від нещасних випадків	Д1
		Здатність надавати першу долікарську допомогу постраждалим від нещасних випадків, від гострого захворювання, у випадку аварії	Д2
		Здатність транспортувати постраждалих до місця надання першої медичної допомоги	Д3
Е	Дотримання норм і правил екологічної безпеки	Здатність вивчати та дотримуватись вимог правил екологічної безпеки	Е1
		Здатність здійснювати збір усіх відходів, які утворилися, роздільно по видах в тару	Е2
		Здатність проводити ліквідацію наслідків розливу нафтопродуктів	Е3

6. Опис трудових функцій

Трудові функції	Професійні компетентності	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструменти)	Знання	Уміння та навички
------------------------	----------------------------------	---	---------------	--------------------------

<p>А. Обслуговуван ня устаткування постів керування</p>	<p>A1 A2</p>	<p>Елементи управління поста; контрольно-вимірювальні прилади; стандарти підприємства; правила внутрішнього трудового розпорядку, виробничої та трудової дисципліни; нормативно-правові акти з охорони праці; виробничо-технічна, технологічна, посадова інструкція; засоби індивідуального захисту.</p>	<p>З.1. Основи технологічного процесу виробництва; З.2. Принципи роботи устаткування; З.3. Технічні характеристики устаткування, що обслуговується; З.4. Принципи роботи при випробуванні устаткування; З.5. Схеми розташування обладнання; З.6. Види несправностей в роботі устаткування, їх причини та методи їх виявлення та усунення; З.7. Види, склад та властивості змащувальних матеріалів, системи змащення, періодичність змащення та точки змащення; З.8. Регламент технічного огляду устаткування; З.9. Пристрої, принципи роботи, правила технічної експлуатації та конструктивні особливості вузлів і агрегатів; З.10. Принципи і методи організації праці під час</p>	<p>У.1. Перевіряти та забезпечувати справний стан механізмів, що обслуговуються; У.2. Запобігати і усувати неполадки в роботі обслуговуваних механізмів; У.3. Здійснювати візуальний огляд роботи, приладів і засобів вимірювання; У.4. Проводити прокрутку на холостому ходу всіх рушійних елементів при управлінні з поста; У.5. Організувати порядок запуску і роботи на холостому ходу обладнання; У.6. Очищувати та змащувати устаткування, брати участь у його ремонті; У.7. Безпечно проводити організацію робіт при управлінні з поста; У.8. Проводити заміну пиляльних дисків; У.9. Здійснювати заміну касет роliko-правильної машини; У.10. Виконувати очищення устаткування і</p>
--	------------------	--	---	--

<p>Б. Керувати з пульта роботою технологічного устаткування</p>	<p>Б1 Б2 Б3 Б4 Б5 Б6 Б7 Б8</p>	<p>Транспортувальні лінії; рольганги; пост управління; чалочні та вантажозахоплювальні пристрої; вузли і агрегати, керовані з поста управління; агрегатний журнал; вимірювальна апаратура; пульт керування.</p>	<p>3.1. Норми використання матеріалів, інструментів; 3.2. Види, причини несправностей в роботі устаткування і методах їх визначення, попередження і швидкого усунення; 3.3. Види, склади і властивості мастильних матеріалів, системи мастила, періодичність мастила і точки змащування; 3.4. Регламент технічного огляду устаткування; 3.5. Виробничо-технічні та технологічні інструкції; 3.6. Схеми руху продукції по лініях на зачистку, вирізку дефектів до стелажів, правку до правильних машин; 3.7. Схеми переміщень прокату з ділянки ліній різання; 3.8. Технологічний процес по транспортуванню прокату по лініях; 3.9. Причини виходу з ладу</p>	<p>У.1. Керувати з пульта штовхачами та зіштовхувачами металу із нагрівальних пристроїв, рольгангами під час подавання та посадки металу, рольгангами під час подавання та посадки металу, рольгангами з транспортування та укладання металу на дільницях обробки та іншими механізмами на подаванні, переміщенні, кантуванні, правленні, різанні, зачищенні, сортуванні, прибиранні та транспортуванні гарячого та холодного металу, пилами холодного різання металу, шлеперами на карманах прокатних станів, машиною холодного виправлення металу, проміжними рольгангами, рольгангами перед інспекторським столом і за ним, конвеєром рулонів,</p>
--	--	---	---	--

<p>В. Брати участь у прийманні та здаванні зміни</p>	<p>В1</p>	<p>Транспортувальні лінії; рольганги; чалочні й вантажозахоплювальні пристрої; агрегатний журнал; вимірювальна апаратура.</p>	<p>З.1. Перелік закріпленого устаткування та території; З.2. Порядок прийому і здачі зміни; З.3. Призначення та порядок ведення журналів: прийому і здачі зміни; З.4. Будову, призначення, схеми розташування, принципи роботи та правила експлуатації устаткування; З.5. Ознаки несправності та ненормального режиму роботи устаткування; З.6. Необхідну нормативно-технічну документацію; З.7. Наявності і місцезнаходженні запасних змінних технологічних деталей, інструментів і пристосувань; З.8. Пристрої, принципи роботи, правила технічної експлуатації і конструктивні особливості агрегатів; З.9. Принципи і методи організації праці під час приймання-передачі зміни;</p>	<p>У.1. Користуватися нормативною документацією; У.2. Безпечно виконувати роботи з прийому-передачі зміни; раціонально організувати обхід і огляд устаткування і пристосувань; У.3. Вести записи журналів прийому і здачі зміни; У.4. Виконувати огляд устаткування при прийманні і здаванні зміни; У.5. Визначати працездатність і стан електрообладнання, прийнятого по зміні визначати стан контрольних точок відповідно до карт щозмінного обслуговування; У.6. Здійснювати процедуру введення-виведення закріпленого устаткування до ремонту; У.7. Перевіряти наявність і стан робочого інструменту, чалочних і вантажозахоплювальних пристроїв; У.8. Інформувати змінника про стан</p>
---	------------------	---	--	--

<p>Г. Дотримання правил з охорони праці та промислової безпеки</p>	<p>Г1 Г2 Г3 Г4 Г5 Г6</p>	<p>Засоби індивідуального захисту; засоби колективного захисту; засоби пожежогасіння.</p>	<p>З.1. Політики та мети підприємства в галузі охорони праці; З.2. Вимоги безпеки, що пред'являються до оператора поста керування (загальні вимоги, вимоги безпеки перед початком робіт, під час виконання робіт та під час завершення роботи, основні небезпечні та шкідливі промислові фактори, безпечна організація роботи та утримання робочого місця); З.3. Вимоги щодо застосування, утримання та зберігання спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту; З.4. Перелік та місце зберігання засобів пожежогасіння та аварійних інструментів; З.5. Пожежонебезпечні властивості матеріалів, сировини, напівпродуктів та готового продукту;</p>	<p>У.1. Виконувати вимоги нормативних актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва; У.2. Використовувати засоби колективного та індивідуального захисту; У.3. Діяти в аварійних ситуаціях згідно «Плану ліквідації аварій»; У.4. Виконувати вимоги положень, інструкцій, стандартів за професією та видами робіт; У.5. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку; У.6. Виконувати положення Колективного договору підприємства; У.7. Виконувати вимоги трудової дисципліни та регламенту виконання робіт; У.8. Проводити аналіз безпечного виконання робіт.</p>
---	--	---	--	--

<p>Е. Надання першої домедичної допомоги потерпілим при нещасних випадках</p>	<p>E1 E2 E3</p>	<p>Аптечка (загального призначення) для оператора поста керування</p>	<p>З.1. Правила та прийоми надання першої домедичної допомоги постраждалим від нещасних випадків, гострого захворювання, у випадку аварії; З.2. Місцезнаходження засобів для надання долікарської допомоги; З.3. Порядок виклику «Швидкої допомоги», пожежної частини, номера телефонів служб екстреного реагування; З.4. Правила транспортування постраждалих при нещасних випадках; З.5. Склад та застосування лікарських препаратів.</p>	<p>У.1. Визначати характер ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю постраждалих від нещасних випадків; У.2. Надавати першу домедичну допомогу постраждалим від різних видів травм (ураження електричним струмом, поранення, вивих, перелом, кровотеча, опік та ін.); У.3. Транспортувати постраждалих до місця надання першої медичної допомоги.</p>
--	-------------------------	---	--	--

<p>Ж. Дотримання норм і правил екологічної безпеки</p>	<p>Ж1 Ж2 Ж3</p>	<p>Матеріали та інструменти для ліквідації наслідків розливу нафтопродуктів; тара для відходів.</p>	<p>3.1. Політики підприємства в галузі охорони навколишнього середовища; 3.2. Цілі підприємства в галузі екології; 3.3. Основи ощадливого підприємства, систему 5С, 3.4. Положення Системи менеджменту навколишнього середовища (СМОС). 3.5. Вимог законодавства в галузі охорони навколишнього середовища. 3.6. Реєстр екологічних аспектів свого підрозділу; 3.7. Інструкції з поводження з відходами; 3.8. Наказ про моніторинг розливів нафтопродуктів; 3.9. Закон України «Про відходи», «Про охорону земель».</p>	<p>У.1. Проводити збір відходів виробництва роздільно по видах; У.2. Ліквідувати наслідки розливів нафтопродуктів.</p>
---	-------------------------	---	--	--

7. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

7.1. Розробники проекту професійного стандарту

Галузева рада з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Всеукраїнського об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу «Федерація металургів України».

7.2. Суб'єкт перевірки професійного стандарту

Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні.

7.3. Дата затвердження професійного стандарту

7.4. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

7.5. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту